

Yttrande

Ökad kvalitet hos Samhall och fler vägar till skyddat arbete (SOU 2025:29)

Svenska kyrkan har granskat betänkandet utifrån en kristen människosyn, som betonar allas lika möjligheter att leva goda liv med rättvisa möjligheter till samhällsdeltagande och ett solidariskt bärande av mänsklig sårbarhet. Som en del av det diakonala uppdraget arbetar Svenska kyrkans församlingar och pastorat sedan länge med att stödja människor med särskilda svårigheter att närma sig arbetslivet och egen försörjning.

Svenska kyrkans synpunkter i korthet

Svenska kyrkans yttrande koncentrerar sig på de förslag som berör idéburen verksamhet.

- Svenska kyrkan *välkomnar* betänkandets målsättning att öka kvaliteten hos Samhall och bredda utbudet av aktörer som kan möta målgruppens behov till att även inkludera idéburna organisationer.
- Svenska kyrkan *tillstyrker* utredningens förslag om att målgruppsbegränsningar för skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare (OSA) tas bort och att en ny form av skyddat arbete hos idéburna organisationer införs.
- Svenska kyrkan *avstyrker* förslaget om att endast sådana idéburna organisationer som har registrerats hos Kammarkollegiet enligt lagen (2022:900) om registrering av idéburna organisationer bör omfattas av möjligheten att vara arbetsgivare för individer i skyddad anställning hos idéburen organisation.
- Svenska kyrkan *efterfrågar* att den personkrets som i dagsläget ingår i Samhalls uppdrag utvidgas.
- Svenska kyrkan *tillstyrker* förslaget om utökad samverkan mellan myndigheter och mellan myndigheter och idéburna aktörer, liksom förslaget om att i ökad utsträckning uppmärksamma insatser hos idéburna aktörer som ett möjligt komplement till övriga insatser på arbetsmarknadsområdet.
- Svenska kyrkan *delar utredningens bedömning* att regeringen bör följa upp och vidta åtgärder för att utveckla det stöd och de insatser som ges inom de delar av arbetsmarknadspolitiken som är relevanta för målgruppen

Utveckling av Svenska kyrkans synpunkter

Svenska kyrkan välkomnar betänkandets målsättning att öka kvaliteten hos Samhall och bredda utbudet av aktörer som kan möta målgruppens behov till att även inkludera idéburna organisationer. Svenska kyrkan har i likhet med flera andra organisationer verktyg och kunskap för att möta personer med komplex problematik. Som utredningen konstaterar ökar behovet av skyddat arbete, och det är välkommet att de idéburna organisationernas kunskap och erfarenhet tas tillvara.

Svenska kyrkan tillstyrker förslaget om en ny form av skyddat arbete hos idéburna organisationer. Svenska kyrkan är en av många idéburna aktörer som dagligen möter individer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Svenska kyrkans beprövade arbetsmarknadsmetod MARY används i 130 församlingar runtom i Sverige och har kapacitet att utöka både verksamheter och stödinsatser till målgruppen om förutsättningarna för detta ges. Betänkandets nuvarande förslag om krav på registrering hos Kammarkollegiet kan dock komma att utesluta Svenska kyrkan från att omfattas av möjligheten till skyddad anställning.

Svenska kyrkan avstyrker förslaget om att endast sådana idéburna organisationer som har registrerats hos Kammarkollegiet bör omfattas av möjligheten att vara arbetsgivare för individer i skyddad anställning hos idéburen organisation. De krav som ställs för registrering enligt lagen (2022:900) om registrering av idéburna organisationer innebär att en stor andel av de idéburna aktörerna i Sverige riskerar att uteslutas från möjligheten att vara arbetsgivare för individer i skyddad anställning. Om kravet på registrering kvarstår skulle det bland annat innebära att Svenska kyrkans församlingar kan komma att uteslutas från möjligheten att bidra till fler skyddade anställningar.

Svenska kyrkan efterfrågar en vidare personkrets än den som i dagsläget ingår i Samhalls uppdrag. Svenska kyrkans erfarenhet är att flera individer med komplexa svårigheter faller precis utanför den skyddade personkretsen. En vidare målgruppsbeskrivning för insatser från idéburna aktörer skulle kunna fånga upp även dessa individer. För att i högre grad kunna möta behoven på arbetsmarknadsområdet menar Svenska kyrkan därför att det finns anledning att öppna upp för en vidare personkrets än den som ingår i Samhalls nuvarande uppdrag i samband med införandet av en ny form av skyddat arbete hos idéburna aktörer.

Svenska kyrkan tillstyrker förslaget om utökad samverkan mellan myndigheter och mellan myndigheter och idéburna aktörer. Svenska kyrkan delar utredningens bild av att Arbetsförmedlingens ärendehandläggning idag innebär att arbetssökande med behov av fördjupat stöd i handlägningsprocessen inte får det stöd och de insatser som de är i behov av. I linje med detta bör Arbetsförmedlingen enligt betänkandet i större utsträckning dra nytta av de idéburna verksamheterna för att bättre stötta de individer som står särskilt långt ifrån arbetsmarknaden. I utredningen lyfts den samverkansform som utformats i Trollhättan mellan olika aktörer, liksom den operativa samverkan som finns inom flertalet samordningsförbund. Svenska kyrkan delar bilden av att detta är goda och viktiga samarbetsfunktioner och ser positivt på att denna samverkan även inkluderar idéburna organisationer.

Svenska kyrkan ställer sig bakom utredningens bedömning att det finns skäl för regeringen att följa upp och vidta åtgärder för att utveckla det stöd och de insatser som ges inom de delar av arbetsmarknadspolitiken som är relevanta för målgruppen. Svenska kyrkan delar utredningens bild av att det inte är rimligt att anta att personer med funktionsnedsättning som står långt från arbetsmarknaden ska kunna driva sina myndighetsärenden själva i den utsträckning som de i dag behöver göra.

Uppsala 16 juni 2025

Camilla Asp

Generalsekreterare

Karin Sarja

Avdelningschef